

Posamezne številke:  
Navadne Din 1—  
ob nedeljah Din 1-50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven  
nedelje in praznikov, ob 12. uri  
datum naslednjega dne ter stane  
mesечно po pošti D 12-50, za ino-  
mesечно D 20-50, dostavljen na dom  
D 14—, na izkaznice D 12-50  
inacuti po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",  
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslaniha plačana v golovini.

# TABOR

Knjižnica liceja

Ljubljana

Posamezne številke:  
Navadne Din 1—  
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,  
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-  
stropje. Telefon interurb. št. 270.  
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi  
ulici št. 4, pritličje, dno. Tele-  
fon št. 24. — SHS poštnoštevilni  
račun št. 11.357.

Na naročila brez denarja se ne  
sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, sobota 13. oktobra 1923.

Številka: 232.

## Naša država in Društvo narodov.

Maribor, 11. oktobra.

Pri nas je navada, da omalovažujemo pomen Društva narodov. Videli smo več njegovih nespelov, doživeli smo, da v trenutku, ko je grozil Balkanu nov vojni vihar, ni moglo uveljaviti svoje avtoritete. Ko je bila naša država zaradi albanskih dogodkov poklicana na zasedanje pred forum Društva narodov, smo si vabili v glavo, da je ta naprava malim narodom krivična itd. Težko je kontrolirati izvor takih predsodkov, tembolj, ker so ravno manjše države najbolj zainteresirane na obstoju in delovanju Društva narodov in bi ravno tu morala uspevati njegova ideja. Bilo bi smešno, če bi si domislili, da smo volkovi, ki lahko raztrgamo vsakogar, ki nam pride na pot; vzlic vsem nerešenim računom z našimi sosedi ne moremo biti bojevit za vsako ceno in pod vsakim pogojem. Vojna na tako eksponiranem ozemlju kot je naša bi bila evropska vojna, pa je veliko vprašanje, kako bi mi izšli iz nje. Ideja, ki jo zastopa Društvo narodov, je ideja miru, sporazuma in trezne mednarodne politike. Sovnistični in militaristični duh ji seveda nasprotujeta; tema pa razvoj sodobnega gospodarstva vedno bolj nadeva okove, kajti nihče ne bo zidal tovarn, če jih bo sovražnik vsakih deset let rušil; nihče ne bo imel veselja do intenzivnega dela, če bo bližnja vojna uničila sadove dela. Gospodarski razvoj zblizuje tudi interese raznih narodov in vneljuje družbi razredno organizacijo, ki seveda ne more zanikati narodnih in državnih mej, ki pa neprenehoma gradi mostove med najoddaljenejšimi narodi. Ravno iz potrebe mirovne politike in mednarodnega sporazuma se je Društvo narodov razvilo in združuje dolgo vrsto držav v enotno — rekli bi — delniško družbo za zavarovanje miru in za vzor- no, posameznikom in celoti koristno ure- ditev mednarodnih odnosov.

Češki politik Klofač je te dni v nekem svojem članku razdelil nazore o Društvu narodov v pet skupin. Prvo tvorijo njegovi odkriti nasprotniki, ki so hkratu nasprotniki miru in mirovnih pogodb, brez katerih je za sedaj evropski mir nemogoč. Drugi skupini pripadajo oni, ki navidez priznavajo Društvo narodov, ki pa ga hočejo izkoristiti za svoje posebne cilje, ki so zelo blizu prvim. Tretjo skupino tvorijo idealisti, ki se ne ozirajo na realne razmere, ampak hočejo vplivati v smislu svojih abstraktnih idej; ta- ki navadno le škodujejo ideji Društva narodov. V peti skupini so praktični idealisti, ki vidijo pod sabo dejanske raz- mere in nad sabo ideale, h katerim je treba stremiti. Njihova je bodočnost.

Razdelitev je dokaj točna in velja tu- di za nas. Naša politična javnost je po veliki večini v tretji skupini, ki sicer podpira Društvo narodov, a je v sploš- nem ravnodušna. Rada kritizira njegovo delovanje, ki ne kaže čudežev, in njego- vo postopanje, ki ni nič boljšo kot diplo- matsko. Vendar pa nam ravno zadnje za- bedanje Društva narodov priča, da se Mala antanta v njem vedno bolj uve- laavlja, da njen pomen raste, kar nika- kor ne gre omalovaževati, če uvažimo, da so nove države v tujem svetu zelo malo popularne. Tudi če bi Društvo narodov ne nudilo ničesar drugega kot reprezen- tancio, bi se izplačali stroški za našo de- legacijo. Le ignorant lahko trdi, da so menjujejo zasedanja gole parade. Tu se iz- so in ostanejo mednarodne in ki se ti- če ali ne, tu se popularizirajo interesi raznih držav, tu pridejo do poudarka

## Obnova odnošajev z Rusijo.

Važna vprašanja za naše gospodarske kroge.

Beograd, 12. oktobra. (Izv.) Z ime- novanjem Živojina Baludžića našim poslanikom v Berlinu je postalo aktual- no vprašanje obnove odnošajev z Rusijo, kar je glavna naloga novega berlinskega poslanika. Za to vprašanje vlada v vseh gospodarskih krogih, zlasti pa v Beogra- du veliko zanimanje, ker zadeva obnova odnošajev z Rusijo živo naše gospodar- ske interese. To tem bolj, ker so tudi

### Vojvodinski Nemci zapuščajo radikale.

Novi Sad, 12. oktobra. (Izv.) Nemška poslanca Neunner in Schumacher sta te dni potovala po občinah Cirkvenica, Pe- trovaradin in Novi Vrbas, kjer imajo radikale med tamšnjimi Nemci mnogo pristašev. Vsled te akcije nemških po-

slancev je sedaj večina Nemcev izstopila iz radikalne stranke ter se pridružila Nemcem. To agitacijsko potovanje nem- ških poslancev smatrajo nemški krogi kot najpomembnejšo zmago zadnjega časa.

### Položaj v Nemčiji.

Ali pooblaštilni zakon — ali pa razpust parlamenta.

Berlin, 12. okt. (Izv.) Kakor poro- čajo listi, je sprejel državni kancelar več tu- in inozemskih novinarjev, katerim je izjavil, da je po seji državnega zbora stopil zopet v stik z državnim predsed- nikom. Državni predsednik je na njegov predlog izjavil, da bo brezpogojno raz- pustil državni zbor, če do sobote nesprej- me pooblastilnega zakona. Če pa državni zbor sprejme predlagani zakon, se mu bo takoj predložil zakon o delu, zlasti pa zadeva spornega vprašanja glede podaljš- anja delovnega časa. Ako pooblastilni zakon propade, dobi državni kancelar po- polnoma proste roke za vse nadaljne uk- repe, ki jih bo zahteval razvoj razmer. Nadalje je sklenil kabinet obširnejša po- oblastila za finančnega ministra, zlasti v zadevah, ki zahtevajo bodisi v upravi ali v zakonodaji od države večje finan- čne žrtve. Sprememba valute se mora z vsemi sredstvi pospešiti, tako da bo v najkrajšem času uvedena stalnejša valu- ta mesto falitne marke. Razpravljalo se je tudi o ukinjenju davka na premog. — Zahteva pa se tudi temu primerno znižan- je prodajnih cen in producijskih troš- kov.

Berlin, 11. oktobra. V parlamentar- nih kuloarjih se govori, da je državni prezident pooblastil kancelarja dr. Stressemanna, da te razpusti parlament.

### PRED TRGOVINSKIMI POGAJANJI Z MADŽARSKO.

Beograd, 19. oktobra. (Izv.) Kakor se poroča iz merodajne strani, se sesta- nejo tekom meseca novembra naši in madžarski delegatje v svrhu trgovinskih pogajanj in sklepanja trgovinske pogod- be med našo državo in Madžarsko.

### REFORMA URADNIŠKEGA ZAKONA V ITALIJI.

Rim, 12. oktobra. (Izv.) Ministrski svet je danes sklenil reformacijo urad- niškega zakona in sicer po sledečih prin- cipih: Izenačenje dohodkov v raznih up- ravnih panogah. Večja razlika dohod- kov po činovnih razredih in kraju služ- bovanja. Mesto sistematičnega napredov- anja se uvede princip sposobnosti in razpoložljivih sistemiziranih mest. Pre- jemki višjih činovnih razredov, ki so se pri zadnjem povišanju le neznatno spre- menili, se naknadno primerno zvišajo. Pri napredovanju je upoštevati invalide in njih bližnje sorodnike. Penzija v naj- višji izmeri se zniža od 9/10 na 4/5.

### GENERALNA STAVKA V GOP SLEZIJI.

Benthen, 11. oktobra. Stavkovno gi- banje v poljskem delu Gornje Šlesije se

če bi ne bil sprejet zakon o razširjenju kancelarjevih pravic.

Plačevanje davkov v zlati marki.

Berlin, 11. okt. Dravni prezident bo izdal na predlog državnega ministrstva za finance odredbo, da se davki plačujejo v zlati marki.

Se vedno naraščanje draginje.

Berlin, 11. oktobra. Danes dopoldne je bilo približno 300 brezposelnih delavcev na neko zborovanje v Bremerstrasse. Straža jih je z orožjem razkropila, dasi ji niso dali povoda. Vsled visoke in ne- prestano naraščajoče draginje so mno- žice do skrajnosti razdražene. Mnogi pro- dajalci živil zapirajo trgovine, ker so v strahu, da mase ne vdrejo vanje in jih opleni. Nežigosani kruh stane od jutri že 250 milijonov.

### Socialistično-komunistična vlada na Saksonskem.

Dresden, 11. oktobra. Danes je bila sestavljena socialistično-komunistična vlada, ki nudi sledečo sliko: predsednik Zengner (socialni demokrat), notranje zadeve Liebmann (socialni demokrat), fi- nance Bötcher (komunist), pravosodje Neu (socialni demokrat), prosveto Fleiss- ner (komunist), javna dela Graupe (so- cialni demokrat).

je razvilo v splošno stavko. Danes dopol- dne so ustavili delo uradniki in nastav- ljenci državnih podjetij, pošte, brzojava in železnice. Ker so vse vezi pretrgane, ni mogoče dobiti nadaljnjih poročil, zlasti pa, ali in v koliko se je stavka razširila tudi na ostalo Poljsko.

### MORILEC STAMBOLJSKEGA — MESTNI POVELJNIK.

Beograd, 12. oktobra. (Izv.) Glasom poročil iz Sofije je morilec Stambolij- skega imenovan za mestnega poveljnika v Ferdinandovem.

Na Bolgarskem se bli iskra revolucije.

Sofija, 12. oktobra. (Izv.) Včeraj je odšel oddelek vojakov pod poveljstvom podpolkovnika Kolačeva in majorja Sto- jeva v Ferdinandovo, kjer se v okoliških gozdih še vedno skrivajo večji in manj- ši oddelki komunistov in zemljoradnikov, ki napadajo vladne čete.

### BORZA.

Curih, 12. okt. (Izv.) Sklepni tečaj. Pariz 33.95, Beograd 6.55, London 25.40, Praga 16.70, Milan 25.50, Newyork 558, Dunaj 0.0078 pet osmin, žig. krone 0.0079, Budimpešta 0.03107, Varšava 0.06.

Zagreb, 12. oktobra. Pariz 5.25—5.30, Švica 15.45—15.50, London 3.92—3.935, Du- naj 0.12, Praga 2.58—2.595, Milan 3.93—3.94, Newyork 85.25—86.25.

njih zahteve, najsi je potem uspeh še ta- ko neznan. Le praznoglavi ljudje ali egostranski fanatiki se lahko hudujejo, če v enem letu ne dožive vse zgodovine. Ali more naprava tako dalekosežnega po- mena, naprava, za programom za celo sto- letje, že v prvih treh letih pokazati ču- dežne uspehe, spremeniti volkove v ov- ce, imperijaliste v pacifiste, izčistiti Av- gijev hlev mednarodnih predsodkov in narodom kar diktirati svojo voljo! Za uspešno udejstvovanje Društva narodov je treba razvoja, evolucije v duhu njego- vih idej. Ta razvoj pa morajo podpirati vsi faktorji, ki vplivajo na državno in narodno življenje ter na javno mnenje.

Te dni je govoril o tej zadevi bivši an- gleški zunanji minister Lord Grey, ki je nedvomno pameten in politično verziran mož, najmanj (!) tako kot anonimni čas- nikar, ki se pri nas tuptam razjezi na pacifističnim Društvom narodov. Lord Grey je dejal med drugim: »Edino sred- stvo, ki lahko prepreči katastrofo nove evropske vojne, je, da pridejo spori med državami pred forum nepristranske av- toritete, ki izrabi ves svoj vpliv, preden da besedo orožju. Zadnji dogodki pri- čajo, da Evropa počasi, a gotovo pada v prepad. Če ne zmaga misel Društva naro- dov, začno narodi iznova tekrovati v oboroževanju in si bodo s svojimi pri- pravami na vojno sami kopali grob, ki bo pokril njih okostje. Posledice teh pri- prav bodo revolucije in vojne, najbrž pa oboje, in noben narod ne uteče svoji uso- di.« V ilustracijo teh besed pa si zami- slimo najnovejšo vojno iznajdbe, ki bodo napolnile moderno vojno s strahotami, kakršne si komaj zamišlja najbujnejša človeška domišljija.

V pred dnevi zaključnem zasedanju Društva narodov je imela Jugoslavija dokaj čedno mesto: naš zunanji minister je bil predsednik finančne komisije, o- stali naši delegati pa so bili tudi v drugih komisijah. Mala antanta nastopa v Dru- štvu narodov dokaj enotno in njena aktivnost ruši marsikak predsodek, ki ga imajo zastopniki tujih velikih držav o novih državah. Največjega pomena pa je za našo državo, da je bil v ožji svet Društva narodov izvoljen českoslovaški zunanji minister in najspodobnejši poli- tik Male antante g. dr. Edvard Beneš. Vsi svetovni listi so pisali o tej izvolit- vi, s katero je Českoslovaška republika prehitela mnoge stare in večje države, ki so se potegovala za Benešovo mesto. Dr. Beneš je kakor nalašč ustvarjen za to- saj je vsa njegova politika prožeta z ide- jami, ki dajejo Društvu narodov podlago. Preverjeni smo, da bo dr. Beneš kot edi- ni zastopnik Slovanov v skupščini petde- setih svetovnih držav že zbog ozkih in pristranih vezi, ki spajajo Čehoslovake z Jugoslavlani, tolmačil tudi jugoslovske potrebe in interese. Treba pa je, da se naša zunanja politika otrese balkanšči- ne in da svoje metode evropizira, v koli- kor še tega ni storila. Treba je, da v nji prevladata dve paralelno tekoči liniji: odločnost v obrambi državne nezavisno- sti in narodne samoodločbe, ter idealna linija Društva narodov, linija, ki se stri- nja s splošno-evropskimi interesi.

I-us.

## Politične vesti.

\* Burna seja narodne skupščine. V se- ji 11. tm. je bila na dnevnem redu inter- pelacija Ljube Davidovića o zadnjih obč. volitvah v Srbiji. Ta seja je bila za radikalski režim pravcati dan obsodbe. Dolgo je vlada zavlačevala razpravo o tej interpelaciji, ker ima slabo vest. Davidović je obširno razpravljaval o vseh lopovščinah radikalec pri zadnjih obč. volitvah v Srbiji. Kakor udarci s težkim kladivom so padale njegove besede. Na- vajal je nebrojne primere nasilja radi- kalskih političnih oblasti nad držav-

Ljani, ki niso pristali radikalne stranke. Zlasti v Južni Srbiji vladajo splošna brezpravnost, ljudstvo je dobro in pošteno, trpi pa pod sedanjim režimom večje muke nego jih je trpelo pod turškimi jarmom. Korumpirani uradniki izmagovali so narod, ki izgublja zaupanje v pravico vladavine in države. Vsakogar, ki ni radikal, proglašajo za neprijatelja države. Opozicija je viharno ploskala Davidovičevim izvajanjem. Obramba ministra Uzunovića je bila plehka in brez utisa. Tudi demokrat Agatonić in zemljoradnik Lazić sta prinesla nove dokaze o radikalnih nasiljih. Lazić je med drugim zaktualiziral: »Ljuba Davidović je postal svojega sina na fronto in v smrt za domovino. Pašić pa je svojega sina oprostil vojašine in ga ženil z bogato Grkinjo na Krfu. Radikalni poslanec Aleksić je vojni begunec.« Demokrat Šumenković je predložil dolgo vrsto dokumentarnih dokazov o zlorabah in nasilstvih vlade in njenih organov. Navajal je celo vrsto ljudi, ki so bili do nedavna v ječi, potem pa od vlade postavljeni za srezke načelnike. Minister Vujičić je pod poraznim utisom teh izjav izjavil, da bo uvedel preiskavo. V nadaljni debati je prišlo do burnih prizorov, ker je radikal Ranković, ki je podpredsednik narodne skupščine, očital Pribečeviću, da je delal za Avstrijo. Opozicija mu je klicala: »Slovenski špijon, krivoprisežnik, ubijalec, Pribečević mu je dejal, da je lažnjivec. Demokrat Popović predlaga vladi nezaupnico, posl. Ranković pa prehod na dnevni red. S pomočjo Turkov iz južne Srbije so radikali sklenili prehod na dnevni red.

\* Radikalni veliki župan. O ljubljanskem velikem županu dr. Lukanu se je že veliko pisalo in zadnje dni so se celo v radikalni stranki sami našli ljudje, ki so ga primerno naslikali beograjski radikaliji kakor tudi javnosti. Toda to ni edini slučaj. Že večkrat smo čitali o raznih ljudeh, ki so jih radikali postavili na mesta velikih županov, prav čedne reči, sedaj pa čitamo v beograjskem »Balkanu«, glasilu radikalne stranke, kakšen vzgleden človek je radikalni veliki župan cetinjski Milovan Džaković. »Balkan« našteva njegove grehe v celih dveh dolgih kolonah, da se vidi, kako so di radikalni list o svojem radikalnem veljaku, pa zaostaja, če ponatisnemo samo par vrstic iz prvega odstavka, ki se glase: »Našli so (radikali) predstavitelja svojega režima v Črni gori v osebi, ki more biti vse prej, kakor pa dokaz radikalne čistosti pred črnogorskim ljudstvom. Postavili so za velikega župana na Cetinju g. Milovana Džakovića, krvnika režima pokojnega kralja Nikole. Kdo je g. Milovan Džaković? Pri odgovoru na to vprašanje moramo takoj ugotoviti, da število prič, ki lahko potrdijo njegove neštete in umazane grehe, ni majhno in tudi ni sestavljeno iz malih ljudi. Iz tega se ne sledi, da je Džaković velik človek, je pa dokaz, da je znal izkoristiti vsako situacijo, o kateri je mislil, da mu lahko koristi.« Tako piše radikalni list o radikalnem velikem županu. Res, lepa je družba, ki jo tvorijo taki »čisti« ljudi.

## Slovani in zapadna Evropa.

(Izveček iz spisa češkoslov. zunanjšega ministra in člana sveta Društva narodov dr. E. Beneša v praški ruski reviji »Volja Rosija«.)

(Dalje.)

Balkanski Slovani so bili v boljšem položaju nego Poljaki in Rusi (vplivi bizantske kulture, delovanje sv. Cirila in Metoda); Hrvati so prešli krščanstvo skoraj ob istem času kot Čehi in Slovaki. Razvoj balkanskih Slovanov pa je zastavilo preseljevanje narodov, ki je porušilo dotedanje ravnotežje v balkanski politiki, kmalu na to pa tudi prihod Turkov. Vzlic temu je moglo položiti začetek narodne srbohrvatske literature, ki ima najlepšo narodno poezijo v Evropi, v VII. stoletje; slovenska literatura se začne s XV. stoletjem. Že ti primeri kažejo vpliv zapadno-evropske kulture na Čehoslovake in na njih odnose napram drugim Slovanom. Čehoslovaki (pravilneje: Čehi) so zavzemali posebno mesto med slovanskimi narodi. Vsled svojega zemljepisnega položaja so prihajali v kontakt z Nemci in z ostalo Ev-

\* Volitve v bolgarsko narodno skupščino so, kakor smo že poročali, razpisane na 18. nov. Socialisti so sklenili volilno koalicijo z demokrasko zvezo. Od opozicije nastopijo nacionalni liberali. Zemljoradniki, ki so pobegnili v inozemstvo, priporočajo pristašem abstinenco. Komunisti niso priznani kot stranka.

\* Med Bolgarsko in Jugoslavijo je glasom zadnjih poročil iz Beograda dosežen na konferenci v Sofiji sporazum v vseh spornih vprašanjih, zlasti glede plačila revizicij s strani Bolgarske za časa vojne in glede izročitve zločincev našim sodiščem.

\* Pred Horthyjevim padcem? Budimpeštanski listi, ki stoje v zvezi s »Probudajočimi se Madžari«, prinašajo izjavo ministrskega predsednika grofa Bethlena, katero je podal v Zenevi predstavnikom Male antante. Izjavil je da Horthy ne smatra za sposobnega, da bi Madžarsko rešil iz sedanjega položaja. Pričrjeval je kritiki Male antante radi Horthyjeve vojne politike ter zagotavljal, da je v kratkem pričakovati Horthyjevega padca. Ta izjava ministrskega predsednika je vzbudila v madžarskih političnih krogih tem večjo senzacijo, ker se zatrjuje, da je grof Bethlen sklenil z liberalno opozicijo in socialistimi demokrati pogodbo za skupen nastop in obljubil skrajšanje vojaškega roka. Razen tega vsebuje sporazum določbe, da se mora Horthyjev delokrog kar najbolj omejiti in delati na to, da kmalu izginje z odgovornega mesta državnega upravitelja.

\* Konec ustavnih bojov na Kitajskem. Kitajski parlament je sprejel novo ustavo. Ustavni boji so trajali 12 let.

## Dnevna kronika.

— Kralj ne podpisuje železničarske pragmatike? Kakor smo poročali, je radikalna vlada vključila protestu demokratov v železničarsko pragmatiko sprejela tudi določbo o uvedbi izjemnega disciplinarnega sodišča. Ker je to v nasprotju z ustavo, je po poročilih beograjskih listov krona odklonila podpis zakona. Ali bo vlada iz te nezaupnice izvajala konsekvence?

— Sprememba v diplomatski službi. Dozdajni naš dunajski poslanik g. Tiča Popović je premeščen v Budimpešto, budimpeštanski g. Milojević pa na Dunaj.

— Volitev novega župana v Ptuj se vrši v soboto 13. tm. Čujemo, da so se demokratje, ki jih je v obč. odboru 7, in nar. socialisti, katerih je 6, sporazumeli v tem smislu, da volijo za župana dozdajnega podžupana Blažeka, ki je nar. socialist, za podžupana pa se izvoli demokrat. Obenem sklenejo obe stranki tudi že dogovor za skupni nastop pri prihodnjih volitvah. Ptuj bo na ta način ostal v slovenskih rokah.

— Iz okolice. Zadnje dni se vodi preiskava proti nekemu v stanovskih stvarih vestnemu, pa tudi v narodnem oziru nad vse vnetemu orožniku. Ovačbo si je nakopal v službi popolnoma brez lastne krivde, zato upamo, da bo pristojna oblast celo stvar lepo poravnala, osobito

rope; vpliv teh stikov se je kmalu pokazal na tem, da je njih kulturni, gospodarski in socialni razvoj prehitel razvoj ostalih slovanskih narodov. V XIV. stoletju so bili Čehi med prvimi evropskimi narodi; okoli 1. 1330—1360 so začeli versko reformacijo, osnovali so tudi prvo vseučilišče v srednji Evropi, v letih 1400 do 1415 pa so imeli v osebah Jana Husa in Jeronima Praškega dvoje velikih apostolov svobodne misli. Razvoj se je nadaljeval normalno do tridesetletne vojne. V tej vojni pa se je češki narod spoprijel s Habsburžani in je doživel strahoten poraz, ki je najmanj za poldrugo stoletje zaustavil njegov narodni in kulturni razvoj. V dobi, ko so Čehi trpeli, so ostali Slovani (izvzemi Poljake, ki so lepo napredovali) šele nastopali pot k sodobni kulturi. Konec XVIII. in začetkom XIX. stoletja opazujemo, da so se Čehi jeli znova živahno razvijati. V XVIII. stoletju so se nahajali Čehi v smrtnem spanju; 1. 1830 pa se je že probudil delavski in kmečki razred, od leta 1848—1870 se je preporajal meščanski razred; v letih 1870—1890 so bile zgrajene velike tovarne in banke, ljudsko šolstvo je bilo organizirano v narodnem duhu, bila je vzgojena inteligenta, ki je položila trajne temelje politični in gospodar-

ski moči. V trenutku, ko je izbruhnila svetovna vojna, so bili Čehi enotno narodno telo, ki so se v njem harmonično ločili posamezni razredi: močno delavsko, dobro organizirani kmečki razred, bogato in nezavisno meščanstvo in izobražen sloj duševnih delavcev.

V splošnem smemo trditi, da je češkoslovaški narodni organizem ustrojen harmonično. Osvobodjeni Čehoslovaki imajo možnost, da napravijo iz nove države zrelo in v nekem smislu vzorno državo. Bili pa so tudi pripravljeni na svobodo. Kulturni, politični, ekonomski in socialni prepored Čehoslovakov v dobi enega stoletja, je osameli pojav v razvoju Evrope, pojav, ki zasluži posebno pozornost sociologov, zgodovinarjev in praktičnih politikov. Po zaslugi tesnejših stikov z zapadom je bil češki gospodarski in socialni razvoj hitrejši korak nego pri drugih slovanskih narodih bil pa je tudi bolj harmoničen. Zbog tega je češkoslovaški državni organizem — ne glede na nekatere slabosti — politično, socialno in gospodarsko močnejši nego državni organizem drugih slovanskih narodov. Tem manj imamo Čehoslovaki pravico, precenjevati svoj pomen v slovanskem svetu in v svetu sploh. Svet nas ne pozna ali nas pozna zelo malo;

še, ker je obtožbo, ki ne odgovarja resnici, narekovalo podlo sovraštvo ljudi, katerim je ta naroden orožnik trn v peti. O izidu disciplinarne preiskave bomo poročali.

— Slomškarija — pogorela. Za minolo nedeljo so klerikalni listi napovedovali povodom Orlovskega zleta v Mariboru tudi ustanovitev Slomškarske zveze za Štajersko, t. j. klerikalne učiteljske organizacije. Čakali smo do danes na tozadevno poročilo o »sijajnem« ustanovnem zborovanju, pa ni še nič. To samo registriramo kot kronisti.

— Zoper poškodovanje gozdov v mariborski okolici. K notici pod gornjim naslovom se nam poroča sledeče: Poškodbe gozdov, o katerih govori okrajno glavarstvo v razglasu pod gornjim naslovom, so malenkostne vrednosti. Ko bi okrajno glavarstvo znalo, da je mariborski velekapital posekal v naši okolici razsežne gozdne komplekse, zainteresiral bi se gotovo za to zadevo, ki bo lahko čez leta usodna za mesto Maribor. Samo v tkzv. tezenskem gozdu — davčna občina Dolgoše — je izgubila svoj zeleni kras na desetih gozdnih parcelah. Vse te parcele so nakupili lesni trgovci iz Maribora, mesto in okolica pa trpi na pomanjkanju kuriva. Kam je ta les odšel, ne vemo. Nobena parcela pa doslej ni pogozdena. Ali so dotičniki sploh imeli dovoljenje za krčenje? Nas bi to vprašanje zelo zanimalo! — Okoličan.

— Čudne dimnikarske razmere v Brezju. Že nad pet let je opravljal pri Devici Mariji v Brezju v splošno zadovoljstvo dimnikarske pošte g. Koračija iz Maribora. Pred nekaj meseci pa je izpodrinil tega mojstra neki Viktor Völker ter oznanil vsem, da ima edino on pravico opravljati pri D. M. v Brezju dimnikarska dela. Ljudje so mu verjeli, pa glej čudo — in tedaj se sploh ne prikaže več v vas in dimniki so polni saj in obstoja nevarnost, da se bodo začeli vneti. Kdo bo nosil za to odgovornost? Dolžnost okrajnega glavarstva bi bila poskrbeti, da dobi vas res vestnega dimnikarja.

— O upokojitvah naših oficirjev zelo obširno piše beograjsko časopisje. Značilno je, da celo najhujši velesrbski »Balkan« mora priznati, da so se zgodile krivice mnogim našim slovenskim oficirjem, ki so že pred in med vojno bili dobri patrijoti, da pa so ostali v armadi mnogi črnožolteži, ki se sedaj smejejo našim narodnim častnikom. Celo »Balkan« odločno poziva vojnega ministra, da te krivice popravi.

— Nov občinski volilni zakon za celo državo predloži v kratkem minister Vujičić narodni skupščini. Tako je obljubil v seji 11. tm.

— Premestitev pošte Tupaliče in izprememba imena. S 16. oktobrom 1923 se premesti pošta in telefon Tupaliče iz občine Senčur v vas Predvor (občina Predvor) in se bo imenovala Predvor.

— Za novega predsednika zagrebške borze je bil na seji minolo sredo izvoljen mesto odstopivšega g. Antića g. dr. Stanek Švrljuga, generalni ravnatelj Hrv. eskomptne banke.

kolikor smo znani, se je treba zahvaliti Husu, husitskim vojnjam, Komenskemu in v novejši dobi našim revolucionarnim borbam. To pa nikakor ne zadostuje, saj nas sami Slovani poznajo premalo. Vsled tega so baš Čehoslovaki poklicani, ki so močjo svojega ugodnega položaja, ki so bili dosegli z zgodovinskimi razvojem, pripravljajo globoko, široko in smotno slovaško delo; oni morajo prenikniti v vsa slovaška središča in razširjati poznavanje češke kulture, zgodovine in razvoja. Tega pa ni mogoče doseči s slavjanofiliškim vpitjem in sentimentalnimi tiradami o moči in številu Slovanov; v takih primerih se ta ali oni narod takoj čuti prizadetega; zlasti pri Poljaki imajo take reči slab konec. Mi polagamo vse na mirno, objektivno delo, ki bo prosto predsodkov, pri katerem bodo ne stranke in ne osebe poravnale svoje računov. Tako delo vodi korak na poti k slovanski politiki. Z njim utegnemo ojačiti svojo današnjo pozicijo med slovanskimi narodi, začeti pa si zagotovimo ugleden položaj med ostalimi evropskimi narodi.

(Konec prihl.)

— Ukinjenje avtomobilske zveze. Prenehala je avtomobilska zveza Celje, Vransko in Murska Sobota. Dolenja Lendava.

— Aretacije komunistov v Nemčiji. V Vratislavi je bilo 10. tm. aretiranih več komunistov, med njimi člani okrajnega vodstva nemške komunistične stranke za Šlezijo in vsi člani uredništva »Schlesische Arbeiterzeitung«. Aretacije je v zvezi s komunistično propagando vzpostavitev delavske in kmečke diktature v Nemčiji.

## Dopisi.

Iz Dolgoš. Pri nas se govori, da je občinski zastop prodal nekemu gospodu Hergoutu za 30.000 D neko večjo gozdno parcelo, ki je žvljenske važnosti za manjše posestnike, ki nimajo lastnih gozdov, ker so dobivali od tu vsako leto potom licitacije potrebno stelo in drva. Radi prodaje, ki se je izvršila brez vednosti občinarjev, izgube revni vaščani torej stelo in drva, zato je zadeva široko važnosti in vredna, da se zanjo zainteresira tudi okrajno glavarstvo ter prepreči izvedbo kupčije. V interesu davkoplačevalcev in občinarjev, osobito revnejših, je, da se samovoljni sklep občinskega zastopa anulira in ustavi sekanje.

Iz Zrkova. Predsednik kr. šolskega sveta g. Heller je pretečeno nedeljo pri učitelju Zemljiču hlev, v katerem je imel spravljena svoja drva. Učitelj ima postavno zajamčeno drvarnico, katero so mu pa gotovi elementi proti njegovim volji okupirali in se je zato zatekel v hlev. Sicer pa postaja paševanje g. H. lerja zadnje čase že neznošno in homo prisiljeni, če to ne jenja, gospoda predstaviti tudi javnosti malo pobližje. Očvek, ki je nekoč v javnem lokalnem sramno blatil našo državo, Srbo in boga ter hotel že davno pred vojno ponemiti slovensko šolo, nikakor ne spada na mesto predsednika kr. šolskega sveta, čeprav je sedaj, ker mu tako kaže, klerikalec.

Iz Središča. V večeršnjem dopisu so se vrinile nekatere tiskovne napake: mesto Hunija se mora glasiti Hrnja, mesto Henrič Franc: Kanič Fric; pri obodu se mora glasiti ne 50 D, ampak 500 D.

## JDS.

V Gornji Radgoni v soboto 13. tm. zveč. občni zbor krajevne organizacije JDS.

V Št. Ilju v Slov. goricah v nedeljo 14. tm. sestanek somišljenikov iz Št. Ilja in Ceršaka.

V Rušah dne 21. tm. okrožna konferenca za Dravsko dolino.

V Dol. Lendavi 21. tm. srezka konferenca za dolnjelendavski srez.

V Križevcih 21. tm. srezka konferenca za ljutomerski srez.

V Veržetu 21. tm. ustanovitev krajevne organizacije JDS.

Vse podrobnosti so javljene zaupnikom.

Oblastno tajništvo.

Maribor, 12. oktobra 1923.

in Slovenski kolesarski klub »Peruna«.  
Poleg ostalih slovenskih sportnih dru-  
žtev zasluži zlasti kolesarski klub »Pe-

m Mestno kopališče je izven nedelja in ponedeljka vse dni v tednu odprto. Parna kopelj je ob sredah in petkih za dame. Ostale dni za gospode. Občinstvo se opomara, da mu v prvih kopelnih dneh ni treba čakati na kopelj. Kopališče je odprto od 10. ure do 19. popoldne, blagajna pa do 18.

ki na v tej neznatni vlogi ni mogel priti do večjega raznaha. Vloga manjšega pomena je bila tudi učiteljeva, katero je podal g. Tovornik. Nezadovoljiv je bil mladi lovec Tenko (g. Skrbinišek). Zbor je bil prav dober v petjin, ter kaže tudi že v prvi mnogo dobre volje. Prav prisrčni so bili tudi pevci, ki so se tudi doba z...

§ Ali že imate karte za tombolo? Ako ne, potem si jih nabavite takoj, da bode-  
te deležni kakega bogatega dobitka, ka-  
terih je čez 500. Ne zamudite torej te u-  
godne prilike, ker bo ta tombola, ki se vr-  
ši v nedeljo 14. tm. ob 14. uri popoldne  
na Glavnem trgu, prekašala na dobitkih  
vse dosedanje, ki so se že vršile v Mari-  
boru.

**Telepat Svengali** priredi pred odhodom v inozemstvo v petek, dne 12. tm, ob pol 21. uri v veliki Götzovi dvorani telepatični večer. Njegovi nastopi so doslej povsod vzbujali veliko zanimanje rado-vednega občinstva.

**Veliko vinsko trgatav s plesom** priredi nar. želez. glasi. društvo »Drava« v soboto dne 13. tm. v vseh prostorih Narodnega doma. Začetek ob 20. uri, konec ob 3. uri. Vstopnina 5 Din. Opozorjamo mariborsko narodno občinstvo na to prireditve.

**Dva revna dijaka** prošita hrano. Cenjene ponudbe na naslov: M. Kurnik, Meljska cesta 74, Maribor.

**Mestni kino.** »Fattyjeva prva ljubezen«, veseloigra v 4 činih se predvaja v petek, soboto, nedeljo in ponedeljek.

## Gospodarstvo.

**Aktuelna publikacija o naši gospodarsko-finančni politiki.** Zagrebška revija »Nova Evropa« je ravnokar izdala 72 strani obsegaajočo dvojno številko, ki je posvečena našim gospodarskim in finančnim problemom. V tej številki so temeljite razprave o najbolj akutnih vprašanjih, pisane s strokovnega vidika in od prvovrstnih poznavalcev našega gospodarskega življenja ter zaslužijo, da jih prečitajo ne le naši gospodarski faktori, temveč tudi vsi drugi, ki se bavijo z javnimi vprašanji. V prvem članku podaja J. B. splošno razmotrivanje o krizi našega gospodarstva. Dr. N. Konštrčič razpravlja o naših gospodarskih problemih. Nato sledi M. Antičev članek: »Vloga borze v našem gospodarstvu in P. Pavličev članek o poštenem čerkovnem prometu. Obsežno in temeljito je pisana razprava mladega, priznanega narodno-gospodarskega strokovnjaka dr. Ive Belina: Najnovejši razvoj našega denarništva. Dr. M. Marković objavlja pregled fugalov. denarništva in bankarstva. dr. D. Mišič pa piše o aktivnosti beograjskih denarnih zavodov. Zanimivi so podatki J. M. o denarnih zavodih v Črni gori. H koncu sledi razprava slovenskega strokovnjaka H. Vodopivec o denarnih zavodih in davkih. — Pozornost, ki jo »Nova Evropa« posveča našim gospodarskim problemom, ki so kardinalni problemi javnega življenja, bi morala biti poplačana s tem, da bi gospodarski krogi tudi naročevali to revijo, ki nudi vsakemu mislečemu človeku dovolj snovi. Kdor se zanima za »Novo Evropo«,

mu daje pojasnila novinar Božidar Bor-ko (Maribor, Jurčičeva ul. 4).

**Od Golikove vrtnarske šole v Kranju** smo prejeli sledečo okrožnico: Vstrajnost boče gotovo tudi v bodoče premagala ovire, ki zadržujejo razvoj našega podjetja. Graditi »Vrtnarsko šolo« je že idejno tako lepa naloga da ji je zbog nje resnične vrednosti popolnoma zagotovljena bodočnost. Šola je najmočnejši odločilni pri vsotvarjanju razmer za ob- stoj človeka. Že obstoječe šole bi bilo pač težko vsporediti — ako bi hoteli presoja- ti — katera od njih je večje ali manjše, idealne ali praktične vrednosti. — Za nas pa je treba presoditi vrednost »Vrtnar- ske šole« in opozoriti naše sodobnike na velik pomen njegovega razvoja. Mladi- no je treba pridobiti za obdelovanje zem- lje, — za resno in koristno delo. V na- šem načrtu ni pomnožitev trgovskih vrtnarjev — ker teh imamo prej več kot do- sti — pač pa se poslužujemo vrtnarstva — da mladino na lep način vodimo čez vrh k vzornemu obdelovanju zemlje in s tem zboljšamo splošne življenske razme- re. Naša organizacija ne vabi kmetijs-kih otrok k prekupčevanju evetle — temveč se trudi, da tistim, ki bi inace za- šli v manj potrebne poklice — vcepi ve- selje za koristno obdelovanje zemlje. V kolikor naše podjetje goji vrtnarstvo kot trgovsko obrt — stori to le, ker je v to prisiljeno — vsled pomanjkanja po- trebnih sredstev za materialno oslombo bremenom, ki jih povzroča izpeljava na- šega programa.

**Uvoz inozemskih vin v našo državo.** Glasom statističnih podatkov se je uvo- zilo lansko leto v našo državo nad 10.000 hl vina, večinoma iz Madžarske. Pri tem pa se sami potapljamo v lastnem vinu, ki ga ne moremo razprodati niti doma, niti v inozemstvu. To je zopet dokaz naše nesmotrene gospodarske politike.

**Ukinjenje topčiderske ekonomije.** Ministrski svet je sklenil s prihodnjim letom ukiniti državno gospodarstvo na Topčiderju. Mesto tega ostane samo ma- la stanica v svrhu nadziranja topčider- skega parka.

**Pospoševanje gradbenega gibanja v Avstriji.** V prepričanju, da more rešiti problem stanovanjske bede, ki vlada po- vsod, samo gradbeno gibanje in sicer na privatno inicijativo, je stopila avstrijska vlada v stik z zainteresiranimi krogi, s katerimi je bil sklenjen sporazum, da dovoli vlada za zgradbo stanovanjskih hiš 100 milijard kron državne podpore. — Poleg tega je izdelan zakonski načrt, ki

prevideva za nove gradbe značne davčne olajšave. Tri tretjine vseh izdatkov za zgradbo so popolnoma davka proste, po- leg tega pa se za nove zgradbe, ako slu- žijo stanovanjskim namenom, za dobo 50 let opušča vsak davek in uživajo take zgradbe tudi glede občinskih doliad po- sebne olajšave. Na ta način upa vlada, da bo pospešila stavbeno gibanje in tem potom najbolj pripomogla do čimprej- šnje rešitve stanovanjske bede. Lep zgled za našo vlado!

## Zanimivosti.

Roman mlade Rusinje.

17letna Kanja Kušmir se je v Odesi seznanila z Bunjevcom iz Baje, Steva- nom Čiličem, ki je živel v Rusiji kot av- stro-ogrski ujetnik. Z njim se je tudi po- ročila. Pred poldrugim letom se je Čilič vrnil iz Rusije v Baje z ženo in tri me- sece staro hčerko. Ker pa ni našel v Baji dela, je šel v Beograd, dočim je žena o- stala pri njenih svojcih v Baji. Dasirav- no je Čilič zaslužil v Beogradu po 150 di- narjev na dan, ni poslal ženi niti pare.

## Mala oznanila.

### Pohišstvo

lastnih izdelkov za spalne in je- dilne sobe najceneje v zalogi. Šerger in drug, Vetrinjska ul. 2. 2175 30-9

Šivilja z dolgoletno prakso pri- de na dom. Naslov v upra- vištvu lista. 2250

Lepa soba v krasni legi, za eno ali dve osebi, se odda. Naslov v upravnstvu. 2251

Pisalni stroj »Remington« v dobrem stanju se za Din. 3000 proda pri A. Reismann, Vojasniška ul. 6. 2248 2-1

Voz (Plateau) z dobrimi vzmetmi, nosi 2000 kg, po ceni na prodaj. Vpraša se v Slo- venski ul. 20. 2245 3-2

## NOGAVICE

za dame in otroke kupite najceneje pri trdki 2168

Anica Traun

Maribor, Grajski trg 1.

Tako se je mučila v Baji več kot leto dni. Morala je težko delati, da je sebi in otroku zaslužila vsakdanji kruh. V zadnjem času pa je začela bolehati in ji je pretela strašna beda. Odločila se je tedaj, da gre v Beograd in poišče moč- ni. V Beogradu se je zgledala na mestni ob- čini in izpovedala svoje križe in težave. Z dokumenti je dokazala, da je Čiličeva zakonska žena. Nek policijski agent se je takoj odpravil na pot, da Čiliča poišče in pokliče na odgovornost. V stanovanju ga sicer ni našel, zvedel pa je, da se je Čilič ravno tistega dne poročil z nekim dekletom in odšel z njim na ženitovanjsko potovanje. V rimsko-katoliškem žup- nem uradu je bilo ugotovljeno, da se je Čilič poročil z neko Rozo Šneberger, ro- dom iz Češkoslovaške. Policija je ves dan iskala mladi zakonski par, hoteč mu pre- skrbeti za prvo poročno noč brezplačno stanovanje v policijskih zaporih, toda mlada zakonca sta si očitno poiskala varnejše prenočišče. Uboga Ruskinja z otrokom je bila pridržana na mestni ob- čini, dokler ji ne najdejo boljšega za- vetišča.

## Fižol in suhe gobe

kupuje vsako množino

trgovina A. Požar, Maribor

2241 Gosposka ulica 4.

## Podpirajte slovenske trrdke!

### Zahvala.

Vsem, ki so nam ob bridki izgubi našega ljub- lenega sina, oziroma brata

### Bogomira Vidav, dijaka

izkazali svoje sožalje, ter ga spemili na njegovi zad- nji poti, izrekamo svojo globoko zahvalo. Osebito se zahvaljujemo g. dr. A. Medvedu, g. katehetu, g. pro- fesorjem, gg. sošolcem posebno pa njihovemu pevke- mu zboru za gniljive žalostinke in izkazano zadnje žest. Zahvaljujemo se tem potom tudi g. docenta dr. I. Matkoti, ter s. sestri Romualdi za njihovo po- žrtvovalno skrb ob dolgi mučni bolezi.

MARIBOR, 12. oktobra 1923.

2249 Žalujoča redovina.

Pierre Loti:

## Azijada.

(Dalje).

(4)

XVIII.

Solun, v noči 27. julija.

Ob devetih zvečer odhajajo častniki drug za drugim v svoje kajute; vsi mi voščijo lahko noč in mnoga uspeha, za- kaj moja skrivnost je že postala javna. S tesnobo v srcu opazujem nebo na strani starega Olimpa, odkoder se tako često vzroje gosti, težki oblaki, oznanju- joči nevihto in dež.

Danes zvečer je vse jasno in mitolo- ško gorovje je zarezalo svoj ostri vrh v globine neba.

Stopim v kajuto, se oblečem in kre- nem nazaj na palubo.

Sedaj se začne moje vsakdanje večer- no čakanje: mine ura, mineva druga, a minute se vlečejo počasi in se dozdevajo dolge kakor cela noč.

Ob enajsti uri slišim rahlo veslanje na mirnem morju; oddaljena, komaj vid- na točka se približuje, plazeč se ko sen- ca. To je Samuelov čoln. Straže merijo nanj in kriče. Samuel ne odgovarja, koj nato pa se puške spuste; — straže imajo tajno povelje, ki se tiče samo njega.

Dajejo mu zame trnek in druge pri- prave za ribolov; tako je sum odvrnjen in lahko skočim v čoln, ki se takoj od- daljuje. Moj zlati suknič blesti iz te- me, vster je nežen in mlačen in Samuel vesla brez vsakega hrupa v smeri proti obali.

Tam čaka majhna ladija. V nji sede stara, modro oblečena zamorka, stari, do zob oboroženi albanski sluga v slikoviti obleki in žena, ki je tako zavita, da je videti zgolj belo, brezlično postavo.

Samuel vzame zamorko in Albanca na svoj čoln in se oddalji molče, brez besede. Ostanem sam z zavito ženo, molčečo in nepomično kakor bela prikazen; lotim se vesel in obrnjen ladjo v nasprotno smer, tja na široko morje. — Moje oči so nestrno uprte vanjo in komaj čakam, da se zgane in da mi da kako znamenje.

Ko sva dovolj daleč, izmota izpod ovoja bele roke in jih proži proti meni; to je znamenje, da lahko sedem k nji. Drgetajoč se je dotaknem in ta prvi dotik me opaja s smrtno omedlevice; njen zavoj je poln orientalskih dišav, ki povečujejo čutno opojnost.

Bolj nego njo sem ljubil neko drugo žensko, ki je sedaj ne smem videti; toda nikoli me ni čutno tako opajala kakor topot.

XIX.

Azijadina ladija je polna šválnih pre- prog, blazinic in turških odej. Ima vse, kar zahteva orientalska udobnost in je na prvi pogled podobnejša ploveči postelji nego ladiji.

Najin položaj je neobičajen: ne smeva spregovoriti niti besedice, kajti podoba je, da so se vse nevarnosti sestale okoli te majhne ladije, ki se lahko pomika na odprto morje. Lahko bi rekli, da se ta par sploh ni sestel z drugim namenom ko da se opaja s čarom nemogočega.

Ob treh, ko se bo Veliki medved o- brnil na neizmernem nebu, se bo deva mo- rala ločiti. Siehrno noč spremljajo najine oči njegovo točno gibanje in rep lepega zvezdišča je kazalec na uri, ki meri mi- nute najinega razkošja.

Čas na ladiji med nočnim nehom in morjem je čas popolnega pozabljenja sveta in življenja, in sam poljub, ki tra- ja od večera do jutra, poljub, ki je žgoč kakor vžduh v peščenih pokrajinah A- frike, kjer voda zgolj razdražuje nepo- gasljivo žejo.

Ob enih je pretrgal nočno tišino na- gel hrup; začula sva harfo in ženske glasove; nekdo je zavpil nad nama, in komaj sva imela čas, da se izogneva. Čoln od italijanske korvete Maria Pia je plaval mimo, obložen s pijanimi čast- niki; — malo je manjkalo, da bi naju bil povozil in potopil.

XX.

Ko sva priplavala v bližino Samuelo- vega čolna, je Veliki medved že prekora- čil točko svojega največjega vzpona in v dalji je bilo čuti kikirikanje petelinov.

Samuel je spal na dnu čolna, zavrt v moje pokrivalo; zamorka je spala spre- daj, a stari Albaneec je bil pri veslih.

Oba stara služabnika sta pristopila k svoji gospodarici in Azijadina ladija se je oddaljila skoraj brez šuma. Dolgo so mi oči sledile beli lik mlade žene, ki je onemogla klonila na mestu, kjer sem jo pustil razgreto od poljubov in poškrop- ljeno z mlačno nočno roso.

Na palubi nemške korvete je ura u- darila tri; na vzhodu je blede svet raz- oral temne obrise gor, katerih podnožje se je izgubljalo v temi, v njihovi lastni senci, padajoči na mirno vodo. V tej čr- nini ni bilo mogoče ničesar razločiti, le zvezde so bledele nad morjem.

Mlačni jutranji hlad je padal na vo- do, gosta rosa je kapljala z desek Samu- elove ladje; začutil sem močan drget po životu, kajti oblečen sem bil v alban- sko srajco iz lahkega muselina. Iskal sem suknič in na grozo opazil, da sem ga bil pustil v Azijadini ladiji. Začelo me je zebsti. Se eno uro sem moral ostati zu- naj, da se vrnem na ladjo ob dogovor- jenem času, ko me ne bodo opazile stra- že. Skušal sem veslati, a roke so bile utrujene in po vsem životu se je razlezel spanec. Previdno sem dvignil odejo, ki se je ž njo pokril Samuel in sem legel tik

čudnega prijatelja, ki ga je usoda posla- la na mojo pot.

Čez par minut sva spala oba trdo, ne- premagljivo spanje... in ladija je šla svojo pot...

Minila je ura, ko me je vzbudil su- rovi nemški glas; nekdo je vpil nemško: »Oho! Čoln!«

Približala sva se nemški korveti; na- naju so ciljale puške ladijske straže. Bi- lo je ob štirih; medel svet je plaval nad belo površino Soluna in vrh črni vo- jnih ladij. Vrnili sem se na korveto kot tat, zahvaljujoč srečnemu naključju, da me niso opazili.

XXI.

Nastopno noč se mi je zdelo, da sem naglo zapuščal Solun in Azijado. S Sa- muelom sva hotela teči po cesti do tur- ške vasi, kjer biva Azijada, da bi se po- slovil od nje; sanjska onemoglost je za- drževala najino bežanje; minila je ura in korveta je že spuščala jadra.

»Pošljem ti njene lase,« je dejal Sa- muel, »dolgo pletenico njenih las.«

In še zmirom sva se trudila, da bi na- vso moč bežala.

Potem so me prišli buditi. Moral sem nastopiti službo. Pomorščak je zakral svečo v kajuti; videl sem bleščalo in silvlnato cvetje tapet in sem se predra- mil popolnoma.

To noč je deževalo, lilo je eurkoina in me je vsega premočilo.

XXII.

Solun, 29. julija.

Ob desetih zjutraj sem dobil tepri- čakovano povelje: naj takoj zapustim korveto in Solun ter odpotujem s cari- grajsko poštno ladijo, da nastopim slu- žbo na angleški stražni ladiji Deer- hound, ki je imela nalogo čuvati bos- porske vode.

(Dalje prihi.)